

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Inserati:
Enostop. petilvrsta (72 mm):
za enkrat 15 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvemšči nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Volitve v Italiji.

Ker danes še ni italijanskih listov v rokah, ne moremo še podati popolnoma točne slike o izidu volitev za parlament. To pa lahko že zdaj konstatiramo, da je izraelsko zmogovitje »N. Fr. Presse«, češ, klerikalci so dosegli velik poraz, prenačljeno. Glasilo avstrijskih požidovljenih univerz namreč ni čakalo zadnjih brzjav in je šlo le tiste katoliške kandidata, ki so tu ali tam propadli, pozabilo pa na tiste, ki so zmagali! Tržaški »Piccolo«, ki je veliko boljše informiran o tej reči, mora zato kljub svojemu sorodstvu z dunajskim glasilom evropskega velejudovstva to popravljati. Stvar je namreč ta, da so v prejšnjem parlamentu sedeli komaj trije poslanci, izvoljeni od katoličanov na programu italijanske katoliške politične organizacije, zdaj pa jih je zmagalo 11, neglede, da utegnemo še katerega dobiti pri ožjih volitvah!

Če nadalje pomislimo, da katoličani v zmislu Vatikanove parole niso postavili veliko lastnih kandidatov, ampak večinoma volili zmerno monarhistične liberalce, kjer so jim stali nasproti svobodomiselci in socialisti, potem vidimo izid sedanjih volitev v čisto drugačni luči. Ker je pri volitvah zmagala zmerna monarhistična večina, ki slejkoprej načeloma odklanja — obvezana v to od svojih katoliških volivcev — kulturni boj, moremo reči, da se položaj glede na katolištvo ni veliko izpremenil, ampak rajši izboljšal.

Kar se tiče drugih momentov, treba, da si najprej ogledamo rezultat. Izvoljenih je 237 ministerialnih (vladnih) poslancev, 38 konstitucionalnih opozicionalcev ali Sonninocev, 27 radikalcev, 17 republikancev, 23 socialistov, 11 katoličanov, ki pa ne bodo tvorili v parlamentu posebne katoliške stranke, ampak šli večinoma s konstitucionalci nasproti radikalcem. Ožjih volitev bo 50.

Radikalne opozicijske stranke so precej narastle; za koliko, danes še ne moremo konstatirati. Vlada večina pa je še vedno zelo velika.

Kar nas najbolj zanima, je vprašanje, kakšnega mišljenja bo novi parlament glede na zunanje — politični položaj, zlasti z ozirom na Avstrijo. — Kar se nas tiče,

smo rajši pesimisti. Res je zmagala vlada, toda Tittoni ho, kakor se zdaj za gotovo poroča, odstopil. Z njim gre najgorečnejši zagovornik trozveze. Da se vest o Tittonijevem odstopu potrja ravno ob trenutku, ko so izvršene nove volitve, ni posebno ugodno znamenje. Odstopi pa menda tudi vojni minister Casana, ki je nekaterim krogom premalo vnet za armado. Sicer pa počakajmo prestolnega govora in programnega govora Giolittovega.

Balkanski problem.

(Najnovejše vesti.)

Neposredno pogajanje in konferenca.

Korak našega poslanika grofa Forgacha v Belgradu ne ostane brez uspehov. Iz Pariza poročajo, da je srbska vlada pripravljena pogajati se z monarhijo glede trgovinske pogodbe in železniških zvez in tarifov neposredno, mednarodna vprašanja pa prepustiti konferenci, ki jo želé tudi Rusija in zapadne velesile.

Kaj pravijo Francozi.

To je pametno stališče in za našo vlado tudi sprejemljivo, pod pogojem, ki ga baron Aehrenthal glede konference stavi, da bo konferenca imela samo nalogo, vzeti dovršene čine na znanje. V Parizu se zdaj čudijo, kako je sploh mogel kdo zahtevati, da bi se gospodarska vprašanja med Srbijo in monarhijo obravnavala na konferenci, in upajo, da ruska vlada ne bo Francije silila, da bi se morala slepo pokoriti načelu svoje zaveznice, po katerem je neposredno pogajanje izključeno.

Na Angleškem

je mnenje razdeljeno. »Daily Telegraph« piše: Monarhija je pokazala, da hoče razmerje s srbskim sosedom urediti na mirni podlagi. Neposrednemu pogajanju med Dunajem in Belgradom ne more nihče ugovarjati, kakor ni mogel ugovarjati takrat, ko so tekla neposredna pogajanja med Dunajem in Carigradom. Triple-ententa bi bila zadovoljna, če bo imelo neposredno pogajanje med Srbijo in monarhijo enako lepe uspehe kakor onkrat med monarhijo in Turčijo.

»Daily Mail« pa še vedno govori baronu Aehrenthalu na dušo, naj bi vendar izročil vso stvar velevladam v roke in ne zahteval, da bi se morala Srbija direktno z njim pogajati. Srbija je slabotna drža-

vica, proti kateri da je mogočen sosed lahko velikodušen, ne da bi to škodilo njegovemu ugledu. Srbija leži na kolenih. Če jo pa hoče Aehrenthal zagrabiti za vrat in prisiliti, da gre na Dunaj pokoro delat, stavlja svoje lastne uspehe v nevarnost. Velevladi bi stopile v stran, in Avstro-Ogrska bi ne bila v stanju, da bi Srbijo sprijaznila z njeno usodo, ki jo hoče sprejeti le iz rok Evrope.

Na Srbskem

politični krogi z nastopom grofa Forgacha niso nič kaj zadovoljni. Pravi, da hoče monarhija trgovinsko pogodbo s Srbijo, ki sta jo podpisali obe vladi in jo je odobrila narodna skupščina, enostransko razdreti, evropsko javnost zapeljati v zmoto ter z brezpravnim stanjem prisiliti oškodovane srbske trgovce, da bi vplivali na srbsko vlado, naj bi popustila v političnih vprašanjih, zlasti v aneksijskem. Isti krogi se pa tolažijo s tem, da se je Srbija v nedavno minoli skoro triletni carinski vojni z Avstro-Ogrsko prepričala, da taka vojna za srbsko narodno gospodarstvo ne pomeni nevarnosti. (?)

Na Ruskem

ni opaziti opozicije proti koraku naše vlade v Belgradu, marveč ga pozdravljajo v nadi, da pojasni položaj in približa krizo rešitvi. Naš veleposlanik grof Berchtold je dne 7. t. m. obiskal Izvolskega. O pogovoru se sliši, da je bil prijateljski in spravljen. Istega dne je bila konferenca pod predsedstvom ministrskega predsednika Stolypina, ki so se je udeležili Izvolski, finančni minister Kokovcev ter voditelji oktrobristov in desnice v dumi. Sklenili so baje, da Rusija srbskega šovinizma ne bo podpirala.

Turški listi

pledirajo za to, naj bi monarhija ne zahtevala direktnih pogajanj s Srbijo. »Stambul« se boji, da bo srbsko javno mnenje oviralo srbsko vlado, da ne bo mogla slediti nasvetom velesil. »Sabah« pravi, da Turčija nikakor ne more Srbiji in Črni gori prepustiti trgovinske poti skozi Novi-pazar. Srbija naj zahteva kompenzacij edinole od Avstro-Ogrske. — Turške kroge je vznemirilo, da je srbska vlada prepovedala izvoz zrnja na Turško. Zlasti v Sandžaku vré vsled tega ukrepa srbske vlade in so prepričani, da je prepoved v zvezi z bližnjo vojno.

Zakaj srbske note ne objavijo.

Korespondenčni urad poroča iz Belgrada, da je Rusija zahtevala nekaj pojasnil o posameznih točkah srbske note. Noto objavijo, ko jo Rusija v drugič odobri.

Črna gora

je prejela prepis ruske note, poslana z znanimi nasveti srbski vladi. — Kar se je knez Nikola vrnil v Cetinje, opazajo nenavadno gibanje v črnogorski vojski. Veliki oddelki so se baje podali na mejo novopazarsko. Čuje se, da hočeta Srbija in Črna gora zasesti del Sandžaka. Po našem mnenju prazne govorice!

Srbska propaganda v Bosni in Dalmaciji.

Nemški listi poročajo o tajni agitaciji med bosanskimi in dalmatinskimi Srbi. V slučaju vojne da se pridruži srbski vojski mnogo Dalmatincev in Srbov iz Bosne. Niti te agitacije vodijo v Belgrad. Ob Drini da je vse polno oboroženih srbskih band, ki naše straže izzivajo in nanje streljajo, potem pa hočejo zvaliti krivdo na naše, češ, da so oni prvi streljali. Po vsem tem, kar se ob Drini godi, sodijo, da Srbija ne misli na mirno rešitev.

Bolgarija zopet mobilizira.

»Sabah« poroča, da Bolgarija zdaj čisto neprikrito nadačuje vojne priprave, in sicer v večji meri kakor doslej, in da je ukazala mobilizacijo osme divizije. — Nasproti Srbom kaže bolgarsko javno mnenje več prijaznosti nego dosedaj, kajti Bolgari da čutijo, da dela Avstro-Ogrska Srbiji — krivico!

Stavka tovornih ladij na Turškem.

Zdaj, ko so se težaki udali in ne bojkotirajo več avstrijskih ladij, pa je nastala druga nevarnost. Stavkati so začeli službeni tovornih ladij, ki prevažajo blago s parnikov na obal. Veliki vezir je obljubil našemu poslaniku, da bo storil vse, da se štrajk prepreči.

Srbiji preti kmečki upor?

»Dipl. Kor.« poroča preko Zagreba, da preti Srbiji kmečki upor. Ljudstvo je nezadovoljno z gospodarskim položajem in ogorčeno nad porazi kralja Petra na trgovinsko-politiškem polju. Razburjeno je tudi zavoljo korupcije, ki je baje cvetela ob naborih. Kdor je imel denar, so mu sina ali hlapca oprostili vojaške dolžnosti. Premikanje srbske vojske v notranjost da je v zvezi s to nevarnostjo.

LISTEK.

Izdelovalec dijamantov.

Angleško spisal H. G. Wells. Prevel I. M.

Opravki so me zadržali v Chauncery Lane notri do devete ure zvečer, in ker me je hotela nekoliko glava boleti, nisem bil razpoložen za zabavo, niti za nadaljnje delo. Nebo, kolikor ga je bilo videti med visokimi zidovi, je kazalo, da je noč svitla in jasna, in radi tega sem se odločil stopiti doli na breg, da izpočijem svoje oči in ohladim svojo glavo, ko bom zrl na nočnovrstne luči na reki. Noč je brez dvoma najprimernejši čas za ta prostor; usmiljena tema zakriva umazano vodo, in luči te prehodne dobe, rudeče, žareče pomarančaste, plinastorumene in električno bele se nahajajo v vseh mogočih nijansah med sivo in temnoškrltasto barvo. Skozi oboke Waterloo Bridge zaznamuje na stotine svetlih točk lego luke, nad njeno ograjo pa se vzdigujejo Westminsteri stolpi. Črna reka teče tiho mimo, samo poredko pljuskanje moti njeno tišino in odsev luči, ki plavajo na njeni gladini.

»Topla noč je,« je spregovoril nek glas poleg mene.

Ozrl sem se in zagledal nekega človeka, ki je slonel preko ograje poleg me-

ne. Bil je čednega obraza, ne neprijaznega, četudi zelo bledega; ovratnik njegove suknje, ki je bil navzgor zavihan in obdajal vrat, je pričal, da je nosil uniformo. Spoznal sem, da sem bil obsojen mu plačati posteljo in zajutrek, ako mu ne odgovorim.

Pogledal sem ga radovedno. Ali bi mi mogel kaj povedati, kar bi bilo vredno mojega denarja, ali je bil nezmožen — nezmožen pripovedovati celo svojo zgodbo? Njegovo čelo in oči so pričale o neki inteligenci in neko gotovo tresenje ustnic je name odločilno vplivalo.

»Zelo toplo,« sem rekel, »vendar ne pretoplo za naju tukaj.«

»Ne,« je dejal in še vedno gledal po vodi, »dovolj prijetno je tukaj — ravno sedaj.«

»Dobro je,« je nadaljeval čez nekoliko trenutkov, »ako se more najti v Londonu prostor, kjer se more tako lahko počivati. Potem, ko se je peljal človek cel dan za opravki, da zadosti dolžnostim in odvrne nevarnosti, ne vem kaj bi storil, ako bi ne bilo takih mirnih kotičkov.« Govoril je z dolgimi odmori med posameznimi stavki.

»Vi morate vedeti nekaj o težavnem delu na svetu, sicer bi vas ne bilo tukaj. Dvomim pa, da morete biti tako utrujeni in vas morejo tako noge boleti kakor mene. Pah! Včasih dvomim, ali je cela stvar vredna sveče. Najraje bi vrgel vse sku-

paj proč — ime, bogastvo, vplivno mesto — in se lotil kakega skromnega poklica. Toda jaz vem, ako bi se odpovedal svojemu častihlepiju — bi me celo moje življenje pekla moja vest.«

Umolknil je. Začudeno sem ga pogledal. Še nikdar nisem videl človeka, ki bi bil tako brez vsacega upanja, brez sredstev, kakor je bil ta človek poleg mene. Bil je razcapan in umazan, neobrit in nepočesan, bil je videti, kakor da bi ga pustili cel teden ležati v kaki shrambi za smeti. In on je govoril meni o težavnih naporih, velikih opravilih! Skoro bi se na ves glas zasmel. Ali je bil blazen, ali pa se je šalil s svojo lastno revščino.

»Ako imajo visoki cilji in visoka mesta,« sem rekel, »svoje senčne strani, svoje napore in skrbi, imajo tudi svojo nagrado. Vpliv, moč, dobrodelja, pomoč onim, ki so bolj šibki in revni od nas, in dalje celo nek gotov užitek v zunanosti.«

Moji dovtipi so včasih zelo slabi. Govoril sem pod vplivom nasprotja, ki se je kazalo v njegovem govoru in njegovi zunanosti. Vendar mi je bilo žal celo ko sem že govoril.

Obrnil je svoj suhi toda mirni obraz v mene. Dejal je: »Vedno se spozabim. Seveda, vi me ne morete razumeti.«

Meril me je za trenutek od nog do glave. »Brez dvoma je zelo neverjetno. Vi mi ne bi verjeli, tudi ako vam povem;

radi tega vam lahko povem. In v tolažbo mi bo, ako povem komu. Jaz imam v resnici veliko opravilo, zelo veliko opravilo. Toda ravno sedaj imam sitnosti. Resnica je — jaz izdelujem dijamante.«

»Zdi se mi,« sem rekel, »da ste v trenutku brez službe.«

»Jaz sem sit tega, ker se mi ne veruje,« je dejal nepotrpežljivo; in naenkrat je odpel svojo slabo suknjo, izvlekel iz nje majhno platneno vrečko, ki je visela na vrvi okoli njegovega vratu. Iz nje je privlekel majhen kristal. »Radoveden sem, ali veste, kaj je to?« In podal mi ga je v roko.

No, pred letom dni ali tako nekako sem vporabljal svoj prosti čas, da sem proučeval naravoslovne vede, tako da imam nekoliko površnega znanja v fiziki in rudinstvu. Stvar, ki mi jo je podal, ni bila nepodobna nebrušenemu dijamantu bolj temne vrste, četudi mnogo prevelika, ker je bila skoro toliko, kakor konec mojega palca. Gledal sem kristal in opazil, da je imel obliko pravičnega oktaedra s krivimi ploskvami, ki so lastne najdražji vseh rudnin. Vzel sem svoj žepni nož in ga skušal obraziti — toda zaman. Sklonil sem se naprej proti plinovi svetilki in ga poskušal na steklu svoje ure in naredil sem z največjo lahkoto belo črto čezeni.

(Dalje.)

Pred otvoritvijo državnega zbora.

Voditelji nemških svobodomiselnih strank so se posvetovali z Bienenrothom in Bilinskim o izdaji zakladnih obveznic. Bilinski je izjavil, da so izdali obveznice kot predjem za po zbornici vladi že dovoljene kredite. Vlada se ni poslužila vse dovoljene ji pravice. Odškodnina Turčiji v znesku 54 in pol milijona kron se nakaže iz centralnih aktiv. Po otvoritvi zasedanja pojasni vlada svoje stališče o izdaji zakladnih obveznic.

Voditelji nemških svobodomiselnih strank in krščanski socialci so se posvetovali o sestavi zborničnega predsedstva. Sklenili so, da ostane stanje glede na predsedništvo neizpremenjeno. Predlagalo se bo, naj zbornica takoj izvoli železniški, brambeni in proračunski odsek, ki se jim nakažejo brez prvega branja že obravnavane vloge.

»Diplomatična korespondenca« poroča, da dopusti »Slovanska enota« 10 sej pred Veliko nočjo za obravnavo predloge o vojaških novicah in ostalih vladnih predlog. Ko se nakaže rekrutna predloga odseku, obravnava zbornica v 10 sejah češke in jugoslovanske nujne predloge. Ko konča brambeni odsek posvetovanja, poteka obstrukcijska doba. Da bi bil vsak nujen predlog že obstrukcijski, je taka nemnost, da jo mora trditi le denunciant, ki ne razločuje med opozicijo in obstrukcijo.

Dr. Derschatta

je imenovan za predsednika Lloydja. Dr. Derschatta je, kakor se poroča, odstopil kot državni poslanec.

Zastopnik dunajskih Čehov.

Češke stranke so sklenile, da kandidirajo za izpraznjeno mesto odstopivšega državnega poslanca dr. Černohorskega ob volitvah 22. aprila zastopnika dunajskih Čehov ministerialnega tajnika trgovskega ministrstva dr. Zampacha, ki bo sicer kandidiral na mladočeški program, a ne pristopi v parlamentu nobeni stranki.

O aneksijski predlogi

razpravlja državni zbor po Veliki noči.

Dr. Fořt o položaju.

Kolin, 9. marca. Dr. Fořt je govoril v Kolinu o političnem položaju. Izjavil je, da bi bili Čehi v takem položaju, kakor so danes, da bi bili jeseni 1908 vstopili v vladno koalicijo. Radikalci so motili Fořta z burnimi medklji in zbijali šale iz poročevalca. Na shod so prinesli slamnati ministrski frak in kapo ter delali razne dovtipe.

Češki radikalci proti zakonu o vojaških novicah.

Izvrševalni odbor češke radikalne državnopravne stranke je imel 7. t. m. sejo, ki so se je udeležili poslanci dr. Hejn, Hubka in Baxa. Sklenili so pozvati češke radikalne poslance, da z vsemi sredstvi preprečijo jezikovni, rekrutni in aneksijski zakon. Stranka pričakuje, da bodo s češkimi radikalci solidarno postopali ostali češki poslanci ter protestirali proti vojni nevarnosti, ki je nastala vsled aneksije. Končno je izvrševalni odbor manifestiral za edinstvo vseh Slovanov.

Proces proti Srbom v Zagrebu.

Izbruhi plemenskega sovraštva v Zagrebu.

Težko je še izreči o tej razpravi jasno sodbo. Peti dan razprave je predsednik sodišča čital pisma bratov Pribičević — pa ne v originalu, marveč v faksimilih, kakor so bili objavljeni v Nastičevi brošuri — in dokazoval, da so bratje Pribičević organizovali v srbskem delu Hrvaške vstajo, izdelovali bombe in bili plačani od srbske vlade. Predsednik pisem v originalu zato ni hotel dati prečitati, ker so branitelji nekako sumili ali vsaj hoteli stvar tako zasukati, da originalov ni. Predsednik je izjavil, da ima sodišče originale, da se pa bodo prečitati šele potem, ko bo končano zaslišanje obtoženca. Adam Pribičević prav na nobeno vprašanje ni hotel odgovoriti, ampak vedno zahteval, da se ga konfrontira z Nastičem, katerega bo razkrinkal. Z napetostjo se pričakuje nadaljnega razvoja procesa, ker se bodo brezdvomno odkrile prav senačne stvari.

Branitelji so silno nervozni, sodni senat mora vsakih pet minut na posvetovanje itd. itd. Informovani krogi ne dvomijo sicer o tem, da je obstojala revolucionarna, iz Beograda plačana organizacija, ki je v prvi vrsti imela razpaliti vstajo v Bosni in južni Hrvaški, povdarjajo pa, da obtoženci niso pravi krivci. Silno škoduje celi stvari to, da je sodišče čisto akceptiralo stališče obtožence, ki zanikuje obstoj srbske narodnosti, pravico Srbov do lastnega grba, zastave in cirilice ter obsojenec šteje v zlo njihovo narodnostno stališče. Tako dela po nepotrebnem mučenike, me-

sto da bi se izključno držalo konkretnih dejstev, ako jih je, ki se dajo tolmačiti za veleizdajo.

Kako je javno mnenje v Hrvaški razburjeno, dokazuje to, da so 8. t. m. napadli pristaši starčevičanske stranke v Zagrebu srbofilne poslance Supila, Banjanina in Pribičevića, o katerih trdijo Starčevičanci, da so oni prvi krivci in baje plačani od beogradskega dispozičijskega fonda. Velika množica je poslance tako pretepla, da sta Banjanin in Pribičević morala v bolnico, da jima prevežejo rane. Množica je vpila: »Abzug vlahi! Ovo je Zagreb, a ne Beograd!« Nekje drugod pa se je zbralo pozneje nekaj Srbov in padla je med njimi beseda: »Krepali Hrvati!«

To so silno vznemirljivi pojavi! Vlada je seveda imela dolžnost preprečiti, da se v teh tako kritičnih časih ni revolucioniral ves Jug, toda neodpušljivo, grdo in naravnost lopovsko je, da je ban Rauch iz notranje političnih strankarskih ozirov zopet razpalil plemensko sovraštvo med Hrvati in Srbi. To se bo bridko nad njim maščevalo in nad tistimi, ki ga drže, ako se gotovi krogi v Budimpešti v zadnjem trenutku ne premislijo!

Dnevne novice.

+ **Dopolnilna deželnozborska volitev na Vipavskem.** Shod zaupnikov za sodni okraj Vipava za bodočo deželnozborsko volitev je bil v nedeljo 7. t. m. v Vipavi. Shod je bil mnogobrojno obiskan iz celega okraja in je v sporazumu s katol. politič. društvom v Idriji soglasno proglasil kandidatom za deželnozborsko nadomestno volitev v sodnem okraju Idrija-Vipava dne 3. aprila t. l. g. Bogomira Perhavca, posestnika in gostilničarja v Vipavi. Nastop g. Perhavca je vsem ugajal. »Kmečka zveza« za vipavski sodni okraj je kandidato g. Bogomira Perhavca takoli sporočila vodstvu S. L. S. Vodstvo S. L. S. je kandidato g. Bogomira Perhavca soglasno odobrilo ter z veseljem pozdravilo, ker je prepričano, da bo vipavska dolina dobila v osebi g. Perhavca dobrega poslanca, ki se bo vedno potegnil za koristi celega volivnega okraja. Vodstvo S. L. S. vsled tega kandidato tem topleje priporoča vsem volivcem, ker je bil g. Bogomir Perhavc vedno vnet in navdušen pristaš S. L. S. tudi v časih najhujših bojov z nasprotniki. Kandidat priredi tudi v idrijskem volivnem okraju volivne shode, da se volivcem predstavi. Kraj in čas še naznanimo. Volivcem obeh okrajev kličemo: Na delo za skupnega kandidata, da bo izvolitev tem sijajnejša. G. kandidat obljublja, da se bo o potrebah obeh okrajev informiral na licu mesta in da bo z enako ljubeznijo in poštrevnostjo zastopal kakor koristi vipavskega tako tudi koristi idrijskega sodnega okraja.

+ **Napredno časopisje.** Hribarjev »Naš List« objavlja članek pod zaglavjem »Napredno časopisje«. V njem z zeleno zavistjo naglašajo, da storijo klerikalci neverjetno veliko za razširjanje svojega časopisja. Prijazno piše, da zato »prodirajo pogubne ideje klerikalizma v maso in vsak bralec se navzame tistega kruha, ki jim ga režejo dr. Lampe, dr. Krek itd. v Ljubljani«. Nato pa graja liberalce, češ, da premalo store za razširjenje liberalnega časopisja Naroda se v »tedenskem poveli« oficiozno glasila načelnika liberalcev, da morajo agitirati liberalci, da se naroče in razširijo »Slovenski Narod«, »Gorenjec«, »Notranjec«, »Belokranjec« in »Naš List«, ker »ako se enkrat napredno časopisje vkorenini v narodu, potem tudi ni več daleč, da zavlada v masah kmečkega ljudstva napreden duh in zmaga napredna stranka«. Vzamemo na znanje, kar ukazuje svojim sedanjim liberalnim generalisimom. Ne vprašamo se, zakaj so prišli na indeks kranjskega liberalnega generalnega štaba »Edinost«, »Soča«, »Narodni Dnevnik« in »Korošec«. Nas malo zanima. Somišljeniki »S. L. S.« opozarjamo, da razvijajo zdaj, ko so dobili najvišji ukaz, liberalci najživahnejšo agitacijo tudi med našimi za liberalno časopisje. Naši somišljeniki naj odgovore na liberalno ofenzivo tako, da razvijajo najširšo agitacijo za »Slovenca« in za drugo naše krščansko časopisje. Paziti na liberalno agitacijo za razširjanje liberalnega časopisja in še bolj razširiti naše časopisje med slovenskim krščanskim ljudstvom, bodi odgovor liberalnemu generalnemu štabu. Naše političke, izobraževalne in stanovske organizacije takoj na delo in še bolj razširiti naše časopisje, kakor je že razširjeno.

+ **Odhod »Slovenske krščansko-soc. zveze«** se je tako-le konstituiral: predsednik dr. Janez Ev. Krek; podpredsednik Luka Smolnikar in prof. Evg. Jare; tajnika Ivan Traven za deželo, Ivan Štefe za Ljubljano; blagajnik Jož. Sedmak; knjižničar Franc Kos.

+ **Ustanovnik S. K. S. Z.** je postal knezoškofijski kancelar č. g. Viktor Steška s svoto 20 K. Naj bi se tudi drugi naši somišljeniki na sličen način v dejanju zavabili velikega pomena slovenske krščansko-socialne izobraževalne organizacije. Podpirajte »Slovensko krščansko-socialno zvezo«.

+ **Socialni kurz S. K. S. Z.** Dodatno k sobotnemu članku poročamo, da je prevzel poročilo o delavskem varstvu drž. poslanec dr. Benkovič.

+ **Našim izobraževalnim društvom!** Naša izobraževalna društva, ki želé predavanja »Francozi na Slovenskem« s skioptičnimi slikami, naj se javijo »Slovenski krščansko-socialni zvezi«.

+ **Spletke proti »Slovanski enoti«.** »Narodni Dnevnik«, ki ga vežejo prijateljske zveze z dr. Plojem, objavlja včeraj strupen napad na slovenske in češke »klerikalce«, češ, da so oni povzročili, da bo za zborničnega predsednika izvoljen dr. Pattai in da odda pri volitvi zborničnega predsednika »Slovanska enota« prazne glasovnice, češ, da bi za kandidata »Slovanske enote« glasovali češki, jugoslovanski in rusinski poslanci, nadalje napredni Poljaki, češki in poljski socialni demokrati, zionisti in Italijani in da upa Maštalka pridobiti za ta načrt tudi Poljake in bi »Slovanska enota« glasovala tudi za poljskega kandidata, ako bi ga nominiralo »Poljsko kolo«. Pisec članka tudi ve, da je »Poljsko kolo« že izjavilo, da noče zadati zausnice Bienenroth, a to nič ne de, kadar se gre za kako spletko. Namen te spletke je tako prozoren, zanesti razdor v »Slovansko enoto« in jo razbiti. Kdor spletkari proti slogi v »Slovanski enoti«, dela to v korist Bienenroth, ki bi imel največ dobička, ako se razbije »Slovanski blok«. Vse gromenje proti »češkim« in »slovenskim« »klerikalcem« zblane, ker niti Čehi nočejo dati predsedniškega kandidata, ker se nočejo zameriti kršč. socialcem. Namen spletke je očividno: priskočiti Bienenroth na pomoč in razbiti »Slovansko enoto«, da si je bolj ko kdaj potrebno, da nastopajo Slovani složno, kar se bo tudi zgodilo, naj si bo to raznim spletkarjem in kranjskim ministrskim kandidatom všeč ali ne.

+ **S polnim parom nazaj!** Takozvani radikalci, ki zdaj »pomlajajo« liberalno stranko, so zadnji čas na javnih shodih liberalne stranke slovesno proglašali, da so globoko verni in dr. Žerjav se je v Litiji celo bahal, da je dober katoličan, liberalna stranka pa da je tako prešinjena krščanstva, da, kjer ona vlada, ljudstvo najbolj in največ moli ter obiskuje cerkev. V sobotnem članku smo pa mi te liberalne novostirajke pred vso slovensko javnostjo razkrinkali s tem, da smo pokazali, kako je ravno njih sedanjí šef nedavno temu pisal o veri v »Omladini«, glasilo radikalnega dijaštva, ki imenuje krščanstvo »žandarmerijsko vero«, tají Boga in npravne zakone izvaja iz opičjih nagonov. To je udarilo kakor blisk v novostirajске vrste in Žerjav je preteklo nedeljo v Kostanjevici moral vsled tega slovesno preklicati, kar je v Litiji trdil, češ, »jaz ne poznam hinavščine in podpišem vse, kar sem kdaj o verskem vprašanju napisal.« Torej — na celi črti nazaj! Nič več ne bo zdaj mogel ta čudni prerok moliti na shodih naprej apostolsko vero, kakor jo je v Litiji, kajti zdaj zopet »podpisuje vse, kar je svoj čas o veri pisal!« Hitro se je mož dal ugnati v kozji rog; najbrž je dobil ukor od Lenarta Lotriča, ki se mu je gotovo hudo storilo, ko je bral, kako njegov drug po obširnosti dušnega obzorja in ljubi brat v svobodomiselnstvu tako očito zatajuje svojo liberalno brezverstvo. Da bi se pa še bolj rehabilitiral, je Žerjav poleg izjave, da vse podpiše, kar je kdaj proti krščanstvu zabavljal, dodal svojemu kostanjeviškemu govoru še nekaj protifarških ocvirkov, ki jih je dr. Tavčar v svojih mlajših letih že vse prežvečil, tako n. pr. o klerikalcih, »ki ližejo altarje in pod božnim plaščem uganjajo nemoralnosti, zapeljujejo h krivi prisegi in obrekujejo« (»Slov. Narod«, 8. t. m.) No, to bo lepo pomlajenje, če so se »mladi« že pri svojih prvih nastopih tako izčrpali, da njihovi možgani proizvajajo samo še farje, klerikalne zmaje, hudiče, krive prisige in podobne stare neslanosti. Žerjav se je v Kostanjevici tudi pral, ker je uskočil iz kumernega radikalnega tabora v liberalni, koder se režejo generalom debeli kosi kruha. Dejal je, da se je liberalna stranka tako zelo izpremenila, da je lahko on, ki svojčas z liberalnim študentom še v oštariji ni hotel skupaj sedeti, kot radikalec vanjo vstopil. Nam se pa zdi, da velja o možu to, kar o Mohamedu, ki je, ko ni hotela gora k njemu priti, sam šel h gori. Saj se liberalna stranka ni prav nič izpremenila. Žerjav pa tudi klati same stare liberalne fraze. In tako vse pomlajenje liberalne stranke ni piškavega oreha vredno, posebno zdaj, ko so morali liberalci od ljudstva spoznati in razkrinkati, pušiti pri miru vero, s katero so se hoteli

nališpati kakor stara nevesta. Namera se je ponesrečila in odslej bodo morali stari in mladi liberalci zopet brez vere hoditi na lov na kaline, koder jih bodo sploh kaj vjeli. Pač bridko!

+ **»Narod« agitira za razporoko!** »Slovenski Narod«, ki je zadnji čas postal tudi glasilo novostirajcev, ki se proglašajo za najboljše katoličane, piše včeraj v posebnem članku o razporoki ter agitira zanjo takole: »Nerazdružljivi zakon, ta nenaravni in nenravni ostanek iz časov mračnejših bo izginil v bližnji bodočnosti iz zakonodaje vseh kulturnih držav, ki ga še poznajo. Povsodi se bo upeljala razporoka brez ozira na konfesijo. Kajti veliko nepotrebnega gorja je rodil nerazdružljivi zakon in ga rodi. Tisoč in tisoč človeških bitij, ki so rojena za srečo in uživanje, je nesrečnih in nezadovoljnih po nedolžnem, kjer in ker ni razporoke. Vprašanje o razporoki je tudi za nas interesantno. Kajti tudi pri nas je zakon razdružljiv, toda le, ako ob času sklenitve ne pripada nobeden izmed obeh kopulandov katoliški cerkvi. Za onega, ki vstopi po sklenjenem zakonu v katoliško cerkev, postane nerazdružljiv. Praktične konsekvence lahko vsak sam izvaja, ako hoče biti deležen dobrot razporoke.« — Tako javno in očito si ni upal na Slovenskem dozdat še nikdo naravnost napeljavati ljudstvo, da izstopi iz katoliške cerkve, da tako lahko sklepa zakone na podlagi svobodne ljubezni! In potem se upajo še Oražni, Šviglji in Žerjav na shodih o slogi govoriti ter se za kristjane proglašati, v »Narodu« pa se zagovarja razporoka, uči, da je zakon ločljiv, priporoča pristo ljubezen, in uničuje temelje rodbine! To je treba javno poboti, da ljudstvo spozna še bolj, kake namene zasleduje liberalna stranka!

+ **Shod v Predvdoru.** V Predvdoru nad Kranjem je bil v nedeljo popoldne mnogobrojno obiskan shod, na katerem sta poročala deželna poslanca Zábret in Jarc o svojem delovanju. Njuni poročili so odobrili volivci soglasno.

+ **Za živinorejce.** Deželni odbor je sklenil, da bo podpiral nakup plemenskih bikov na sledeči način: Živinorejske zadruge, ki hočejo nabaviti bike-plemenjake, se obrnejo do deželnega odbora, ki prevzame za nakup polovico stroškov, polovico pa mora plačati dotična zadruha. Deželni odbor tudi plača potne stroške enemu odposlancu zadruge. Posamezniki, ki si žele nabaviti bikov-plemenjakov, dobe od dežele eno tretjino cene. Nabavljanje se bo vršilo tako, da pojde deželni živinorejski nadzornik kot posvetovalni strokovnjak in voditelj z živinorejci. Takim potovanjem se lahko pridruži tudi drugi živinorejci, ki hočejo nakupiti krav. Pri tem se bo pazilo na to, da se goje same pasme, ki so dotičnim krajem primerne.

+ **Iz deželne službe.** G. Jak. Legvart je sprejet v deželno službo kot deželni mlekar in živinorejski nadzornik. Poljedelsko ministrstvo je dovolilo, da se deželni mlekar in živinorejski nadzornik plačuje od države.

+ **Dekliška šola** v Kamniku se razširja v štirirazrednico.

+ **Učne knjige.** Deželni odbor je sklenil, da honorira »Mineralogijo« prof. Poljanca.

+ **Razdelitev krmil.** Iz poslanskih krogov se nam piše: Nekatera županstva so se prav malo zanimala za vladne razglase glede na priglasitve za krmila po znižani ceni. In čudno, da so ta županstva večinoma v liberalnih rokah. Tako piše posestnik iz občine St. Vid nad Cirknico: Pri nas ljudje večinoma niso vedeli, da se dobe tudi otrobi in koruza po znižani ceni. Naš župan je oglasil samo sebe za pet kvintalov otrobov in pa še tri druge za 9 stotov. Vsi ostali živinorejci niso dobili niti pest sena ali otrobov. Enake nerednosti so se godile drugod. Županstvo Senožeč n. pr. je odposlalo naročilo šele 19. svečana, torej dober mesec prepozno. Vse prošnje je vlada seveda zavrnila. Isto se je zgodilo s prošnjami iz Dolenje vasi pri Senožečah in drugih občin. Zato opozarjamo in prosimo svoje zaupnike: Ne pošiljajte poslancem novih prošelj! Ustregli bi radi vsi, ko bi vedeli, kje naj dobe pokritje izdatkov. Kakor čujemo, je vladni kredit že davno prekoračen in vlada vsled tega zavrača že nad 14 dni vse zapoznele prošnje.

+ **Osemdesetletnico** svojega rojstva praznuje dne 13. sušca gospod Josip Zelen, posestnik v Senožečah. Bil je več let senožeški župan, od leta 1895 do 1901 tudi deželni poslanec. V svojih mlajših letih je mnogo dopisoval v Bleiweisove »Novice« in bil vedno vrl narodnjak, prava kraška korenina. Še mnogo let!

+ **Imenovan** je za svetnika graškega nadsodišča višji deželnosodni svetnik g. Anton Levec v Novem mestu.

+ **Imenovanja pri vojakih.** S 1. majem bode pri infanteriji imenovanih 220 majorjev, 230 nadporočnikov bo imenovanih za stotnike. Vsi nadporočniki, ki so

že 10 let nadporočniki, postanejo stotniki. Vsi, ki so 6 in pol leta poročniki, postanejo nadporočniki.

— **Sodnijski uradni dan v Semiču.** C. kr. ministrstvo je dovolilo enkrat na mesec sodnijski uradni dan v Semiču. Uradne ure so vsaki prvi četrtek v mesecu in sicer od pol devete do 12. ure dopoldne in od pol dveh do pol štirih popoldne v občinski hiši. Te prepotrebne uradne sodnijske dneve nam je preskrbel g. Fr. Regally, dosedanjí sodni namestnik v Metliki. Da so bili res potrebni, dokazuje takoj prvi uradni dan 4. t. m., ko je bilo nad 30 strank zaslišanih v različnih zadevah. Ljudje so si vsled te dobrote prihranili veliko stroškov in časa. — Gospod sodni predstojnik Fr. Regally je ob otvoritvi prvega uradnega dneva prisrčno pozdravil občinski zastop. Obenem pa mu je izročil sto kron za sirotinski zaklad.

— **Sin hrvatskega podbana samomordlec.** Minole sobote se je na Dunaju pred zrcalom ustrelil iz samokresa 19-letni Mirko pl. Czernkovich-Doljski, sin sedanjega hrvatskega podbana N. pl. Czernkoviča. Ranil se je smrtno-nevarno. Mladenč bi se bil imel vpisati na dunajsko tehniko, a tega ni storil, marveč je samo veseljačil. Ko je to izvedel oče, mu je poslal 160 K s pozivom, da se nemudoma povrne v Zagreb. A fant se je bal očetove nevolje in sklenil raje umreti. Obklel se je v slavnostno črno obleko, nataknil bele rokavice, stopil pred zrcalo in se ustrelil. Zapustil je dvojce pisem na očeta in gospodarja, pri katerem je stanoval. Hrvatski listi poročajo, da je podban za tega svojega sina izposloval štipendij letnih 1600 K.

— **Slovensko gledališče v Trstu.** »Moč teme« je nad vse pričakovanje vspela. Dasi je igra trajala pet debelih ur radi tehničnih nedostatkov, je bilo igral-skolo osebje na svojem mestu. Posamezne vloge so bile posebno dobro zasledene. Omenim naj le, da so se zlasti odlikovali g. Verovšek, g. Danilova in g. Dragutinovičeva, ki je nastopila kot gost. Častitasti moramo na lepem vspehu tudi Verici Danilovi, ki kaže dober talent. Ostali igralci so zastavili vse svoje moči, da je igra vspela tako častno. Občinstva je bilo še precej, dasiravno bi bil obisk lahko boljši. Del občinstva pa misli, da je gledališče samo za »špas«.

— **Zopet nesreča z revolverjem.** Bajtarja sin Jakob Černač se je pred nekimi dnevi vrnil iz Amerike domov v Zalog pri Postojni. Seboj je prinesel ameriški revolver, katerega je s tremi naboji hranil v svojem nezaklenjenem kovčegu. Dne 6. t. m. dopoldne se je nahajal Černačev brat, 16 let stari Franc, sam doma, medtem, ko se je njegov oče mudil v bližnji krčmi. Ko se je vrnil domov in stopil v sobo, našel je svojega sina na sredi sobe mrtvega s prestreljenimi prsi, na mizi pa je ležal revolver z izpraznjeno patrono. Gotovo je, da je mladi ponesrečenec, medtem, ko je bil sam doma, igral se z nabitim revolverjem, kateri se je po naključju sprožil in ga usmrtil. Pazite na orožje!

— **Osem oseb zasul plaz.** S Koroškega poročajo, da je v Logu snežni plaz zasul oziroma odnesel dve hiši, tri mline in tri skednje. Mrtvi so nadučitelj J. Geissler, njegova žena, trije otroci in nadučiteljeva tašča. Mrtva je tudi kmetica Rauter in pomočnik Maier, skupaj osem oseb. — Neko drugo poročilo pa pravi, na so nadučitelja Geisslerja rešili.

— **Nevarno ponesrečil se je v rudniku v Trinidad, Colo., v Ameriki.** Slovenec Valentin Žagar iz vasi Praprotno pri Kamniku na Gorenjskem, vendar je upati, da okreva.

— **Proti goluharju.** Goluhar, navadno krčica imenovan, je velik škodljivec sadnega drevja. Ravnatelj Lunaček v St. Rupertu je iznašel samostrelno napravo, s katero se ta požeruh uničuje. Izšla bo tudi knjižica, ki bo poučevala, kako uničevati tega sovražnika.

— **200 štabnih častnikov bo umirovljenih z mesecem majem t. l.**

— **Poroke Slovencev v Ameriki.** V East Palestine, Ohio, sta se poročila Jakob Istenič iz Gornjega Logatca z gđ. Marijo Brodeška, doma iz Škofje Loke, in Pavel Tavčer iz škofjeloškega okraja z gospodično Katarino Maček, doma iz Bukovega vrha pri Poljanah. — V Aldridge, Mont., sta se poročila Ivan Kolar in Matilda Gregorič.

— **Poštna nabiralnica** je začela te dni poslati v Čemšeniku. Svojo pošto zvezo ima s c. kr. poštnim uradom Medija-Izlake. Pri tej priliki so se ločile vasi: Čemšenik, Brda Čemšeniška, Dobrljevo, Brezje, Jesenovo, Zalohe, Razbor, Razlake, Na Žagi, Krži in pa Sv. Primož iz trojanskega poštnege okraja, Ržišče iz poštnege okraja vaškega, Znojile pa iz zagorskega poštnege okraja in pripadajo odslej vse imenovane vasi h c. kr. poštnemu uradu Medija-Izlake.

— **Smledniški lov na dražbi.** Opozarjamo vse prijatelje lova, da se bo dne 17.

t. m. oddajal na dražbi v zakup za dobo petih let lov občine Smlednik. Ta lov je zelo lep, lahko rečemo, eden najlepših, kar jih je na Gorenjskem, je samo tri četrte ure oddaljen od železniške postaje Medvode. Torej zelo pripraven za oddaljene lovce. Kraj je zelo prijazen, gozd leži večinoma po ravnem, nekaj je tudi hriba, nahaja se v lovu razven zajcev, tudi še mnogo srn in srnjakov, dobe se divje kokoši, divji golobi, dobiti je tudi divjega petelina. Po polju je bogat lov na jerebice in prepelice, dobi se tudi fazane. Pozimi je po savskem obrežju bogat lov na race in druge povodne ptice, dobi se tudi vidra, sploh je lov vsakovrstne divjačine zelo obilen. Dosedaj je imel lov v nakupu nemškutar baron Lazarini, zato pozor slovenski lovci.

— **Umrli** je v Celovcu kontorist Hriberšek.

— **Umrli** je v Poreznu Marija Zgaga, stara 79 let.

Štajerske novice.

Š **Staroliberalna stranka obnovljena.** Dr. Ploj je ustanovil novo stranko, kar smo že včeraj poročali. Značilno je izjavil Ploj, da ima že napravljen program, posnet po programih »Narodne stranke« in »Kmečke zveze«. Borila se bo stranka proti vsemu, kar bi žalilo verski ali narodni čut štajerskih Slovencev. Končno je še spomnil, da obstoja nevarnost voj-ske s Srbijo. Veleposestnik Zemljič je predlagal resolucijo, ki želi, naj se zedinijo ob volitvah vse tri stranke. Dr. Rozina je povedal, da se morajo v tretji novi Plojevi stranki zbrati vsi elementi, ki sto-je zunaj dosedanjih strank. Stari dve stranki se hočeta baje pogoditi za mandate, vsi drugi pa bi bili pri tem izključeni. »Hinc illae lacrimae« pri tem stavku zlobno pristavlja »Narodni Dnevnik«. Priporočal je, naj se izvoli v odbor stranke pet mož. »Narodni Dnevnik« piše, da takega političnega abecedništva ne bi prisojal dr. Rosini. V odbor, ki je začasen, so izvolili dr. Jurtela, župana Plohla, župana Ravšla, dr. Ploja in župana Jakoba Zemljiča. O novi stranki naglašja »Straža«, da je posredovalna, prvaška in staroliberalna. Ena glavnih točk nove stranke je posredovati med »Kmečko zvezo« in »Narodno stran-ko« in pridobiti štajerske Slovence za »Slogo«. Plojev Leibjournal. Namen nove stranke ni nič drugega, kakor držati na površju dvornega svetnika Ploja, za kate-rega ne marajo niti pristaši »Kmečke zveze«, kakor tudi ne pristaši »Narodne stranke«. Najlepše pri ustanovitvi stranke je pa dr. Plojeva izjava, da je svoj pro-gram povzel po programih »Kmečke zve-ze« in »Narodne stranke«. Na to iznajdbo vzame Ploj lahko patent. Vsak, ki bo ho-tel ustanoviti zdaj kako stranko, bo samo zbral vse programe pa sestavil svoj pro-gram.

Š **Umrli** je v Lašem trgu notarski kon-cipijent Anton Jesih, star 65 let.

Ljubljanske novice.

➤ **Danes zvečer ob pol 8. k javne-mu predavanju v veliko dvorano »Unio-na«: Predava dr. Iv. Robida: »O razstre-ljivih in njihovi uporabi v tehniki in voj-ski.« 42 eksperimentov bo pojasnjevalo predavanje. Vstopnina samo 10 vin. za osebo.**

lj **Diskuzijskemu večeru S. K. S. Z.** bo v četrtek predmet: Socialno vprašanje v starih Atenah. Začetek ob osmih. Pri-stop prost.

lj **Čigavi so kanoni?** Občinski svet je sklepal o topovih na Gradu, da jih pošlje na razstavo na Dunaj. V istini pa ti topovi niso mestna lastnina, ampak last Kranjske dežele.

lj **Smrtna kosa.** V tukašnjem frančiš-kanskem samostanu je umrl frater Da-niel Glagovšek, star 56 let. Na Miklošičevi cesti je umrla trgovka s cu-njami in kostmi Marija Vertnik, sta-ra 72 let. Umrli je v Ljubljani umirovljeni višji deželno sodni svetnik g. Lovrenc Ulčar, star 73 let.

lj **Občni zbor »Ljubljanske podružnice društva poštinih uradnikov«** se bode vršil v soboto, dne 13. sušca 1909, ob osmi uri zvečer v hotelu »Ilirija«.

lj **Razstava rogovja,** katero priredi dne 19., 20. in 21. t. m. »Slovenski lovski klub«, obeta biti vrlo zanimiva. Priglasilo je že več glasovitih lovcev svojo udele-zbo. Odbor opozarja še enkrat člane, da ni razstaviti samo abnormitet, temveč lepo razvito rogovje sploh. Potrebno ni, da bi bilo rogovje pritrjeno na deščice, pač pa mora vsako rogovje imeti listek z naslovom razstavitelja. Tudi ni razstaviti le takega rogovja, katero je razstavitelj sam priboril, zadostuje, da je bila divja-čina ustreljena na Kranjskem, ne ozi-raje se na to, kdo jo je ustrelil. Rogovje je po-slati neprekljeno do 16. t. m. na »Sloven-ski lovski klub« v Ljubljani, ker bi rogovje pozneje poslano, ne prišlo v konkurenco.

lj **Za vajeniška zavetišča** se je za-vzel sinoči v seji dež. odbor s tem, da je naročil svojemu obrtnemu referentu, da izdela načrt, po katerem bi se organizirala taka zavetišča polagoma po celi deželi. O važnosti tega sklepa še izpregovorimo. Obenem se je dovolila Društvu rokodel-skih mojstrov, ki že vzdržuje tako zave-tišče, podpora 600 kron.

lj **Umrli** je na Viču gostilničar in po-sestnik g. Anton Rovšek, star 37 let. Pogreb bo jutri v sredo ob 5. uri popol-dne. Svetila mu večna luč!

lj **Predsednik »Mestne hranilnice«** Ivan Plantan je odložil predsedstvo.

lj **Kdor le more, naj poseti zverinjak Berger!**, ki se nahaja na travniku poleg hotela »Union«. Prvič preganja lastnika zverinjaka nesreča, ki ga preti čisto ugo-nobiti; kar je prišel v Ljubljano, v teku dveh dni, so mu poginili en dragocen slon, včeraj 1 leopard, in danes mu crka bengalski tiger, vreden 3000 mark. Živali so se prehladile v Trstu, kjer so bile na pro-stem v najhujši bori. Občinstvo s tem, da pomaga lastniku v tako izredno hudi sti-ski, ne stori samo delo človekoljubnosti, temveč bo imelo predvsem izreden užitek! Posetili smo zverinjak in moramo iz-javiti, da je dresura levov taka, **kakršno se le prav redkokdar vidi**, 6 prekrasnih eksemplarov, pa tako krotki kakor ja-gnjeta! Ubogajo vsi na mig brez naj-manjše upornosti, krotivec se jih niti z bičem ne dotakne, ga božajo in ližejo ka-kor psi, z enim se krotivec meče, drugemu vtika glavo in roko v gobec, vleže se mednje, enega na ramenih nese v zve-rinjak, živali pa kažejo do njega neko prav presenečujočo udanost brez bojazni. Zanimiva pa je tudi vsled hudobnosti in upornosti živali dresura treh severnih medvedov, ki so sploh najtežje ukrotljiva žival. Te dve dresuri sta vredni, da si jih ogleda prav vsak Ljubljančan, zlasti mla-dina. Na ta način pa bodo izkazali naši meščani obenem plemenitost svojega srca, ki se je še vsikdar tako lepo izkazala, ka-dar je bil bližnji, naj bo tudi tuje. V sti-ski! Predstavi se vršita ob 4. popoldne in 8. uri zvečer, zveri pa si je moč vsak čas, najpripravnejše od 3. popoldne naprej ogledati. Malo je ostalo, toda levi in dre-sura odvagata največji zverinjak. Prepri-čani smo, da se bo naše občinstvo, ki ima toliko umevanja za tuje gorje, odzvalo obilno našemu pozivu!

lj **Odsek za dame krojačice** se usta-novi pri zadrugi krojačev Tozadevni šhod bo dne 12. marca ob 2. uri popoldne v sobi restavracije A. Zabukovec na Bregu.

lj **Iz ljubljanske prisilne delavnice po-begli** Vincenc Löbl je bil pred celovškimi porotniki radi raznih vlomov obsojen na 10 let težke ječe.

lj **Nasilen gost.** V soboto popoldne je prišel v neko tukašnjo gostilno postopač Mihael Vojska iz Doba pri Kamniku. Ker je bil gostom nadležen, ga je gostilničar posvaril in ker to ni nič pomagalo, ga ho-tel odpraviti iz gostilne. Nato ga pa voj-ska udari po glavi in zgrabi za vrat tako, da se ga je krepki gostilničar komaj rešil. Ko so poklicali policijskega stražnika, se je Vojska vrgel na tla in ga je bilo mogoče spraviti v zapor le s pomočjo še drugega stražnika. Vojska ima tudi za mesto pre-povedan povratek.

lj **Nesreča.** Pretečeni teden je s ko-zolca padel in si zlomil desno nogo v ste-gnu 56-letni Anton Klemen iz Zagona pri Postojni. Pripeljali so ga v deželno bol-nišnico.

lj **Napačen usmiljen brat.** Leta 1875. v Ljubljani rojeni in v Radovljico pristojni vagant Ivan Frakelj, je obiskoval doma ljudsko šolo, potem pa šel k trapistom v Rajhenburg za usmiljenega brata, kjer so mu po treh letih pokazali vrata. Od te-daj se je pa večinoma preživljal od golju-fije. Po Štajerskem se je izdajal za usmi-ljenega brata in pobiral darove za novo cerkev na Brezjah, katere je pa porabil sam zase. Ko so mu bila tla prevročja, se je preselil na Tirolsko, a ga je kmalu do-bila v Hufsteiru roka pravice. Takrat se je delal blaznega in epileptičnega, a se mu ta nakana ni posrečila. Te dni je pa prišel zopet pogledat v svoje rojstno mesto, kjer ga je policija kmalu spoznala in ga utak-nila pod ključ.

lj **Zagrizenost nemško - nacionalnega uradništva.** Če slovenski uradnik poka-že malo več narodnega navdušenja, ga ho-čejo križati. Le pogledimo v sosednjo Ko-roško ali Štajersko! Nemški uradnik pa si dovoljuje impertinenca, da celo v urad-nem poslovanju ostentativno kaže svoje nacionalno mišljenje. Taki slučaj je vre-den, da se ga pribije in otme pozabljivosti. Nedavno je prejel neki slovenski denarni zavod v Ljubljani nakaznico poštne hran-ilnice, pisano s strojem, in na koncu te uradne nakaznice je stalo istotako z istim strojepisom: Heil! — Dotični uradnik je bil celo toliko drzen, da je podpisal začeti-rički svojega imena. Kaj bi se zgodilo, če bi si dovolil tako — miho rečeno —

netaktnost kak slovenski uradnik. Seveda je dotični denarni zavod odločno prote-stiral pri ravnateljstvu poštne hranilnice.

lj **Semeni.** Dne 3. t. m. je bilo na me-sečni semenj prignanih 578 konj in volov, 111 krav in telet, skupaj 689 glav. Kupčija je bila pri konjih prav dobra, ker so prišli po nje Lahi, pri goveji živini pa dobra. Ce-na goveji živini je bila 56 — 66 vinarjev kilogram žive vage.

lj **Za b edno rodbino Škrjančevo** ste nabrali v podjetjih »Kat. tiskovnega dru-štva« g. Minka Erženova in g. Angela Dol-larjeva 27 K 74 v ter svoto izročili rodbini.

Razne stvari.

39 **delavcev zasul snežni plaz.** Snežni plaz je pri turskem predoru zasul dve koči, v katerih je zajutrkovalo 39 delav-cev. Dosedaj so izpod snega izvlekli 13 mrtvih delavcev.

Strašen zločin ljubosumnega moža. V Oberhausenu pri Koloniji je delavec Schwarzoff polil svojo ženo s petrolejem in jo zažgal. Nesrečnica je klicala na po-moč, in sosedje so pogasili gorečo bakljo. Ker so opekline hude, dvomijo, da bi žena ostala živa. Nečloveškega soproga, ki je hotel ženo iz ljubosumnosti umoriti, so zaprli.

Parnika sta trčila vs ed snežnega metežu v »Rokavu«. Hamburški parnik »Asti« je na potu iz Palerma v Hamburg v Rokavu med Anglijo in Francosko trčil z angleškim parnikom »Toward«, ki vozi med Londonom in Glasgowom. »Asti« se je potopil in z njim nekaj mornarjev.

Gonja proti verskim družbam na Francoskem se neprestano nadaljuje. Se-daj je vlada izgnala lazariste — sinove pristnega plemenitega Francoza sv. Vin-cenca Pavlanskega — ki so delovali v ro-marski cerkvi sv. Wolfroya v Ardenah. Obenem je dala samostan v najem neke-mu veleposestniku.

Dvobo med časnikarji. Vsled neke časnikarske polemike se je vršil med urednikom »Temesvari Hirlapa«, Mihaj-lom Pogany, in sodruidnikom »Südungari-sche Reform«, Julijem Roth, dvobo, ki je krvavo končal. Roth je zadobil na levi roki dve težki poškodbi.

Zaradi podkupovanja so v Bukarešti zaprli dva trgovca iz Berolina. Podkupila sta nekega romunskega višjega častnika, da jima je pripomogel do velike nabave sukna za vojsko. Naročbo sta dobila, zdaj pa je nekdo vso stvar izdal. Častnik je zelo kompromitiran ter ga bodo bržkone tudi aretirali. Vojni minister je zaukazal strogo preiskavo.

Kje so milijoni, nabrani za Messino? Francoska vlada je odposlala zdravnika dr. Cherot v Messino, da ondi pomaga in potem poroča o stanju stvari. Zdravnik se je sedaj vrnil v Pariz — prepaden in ogor-čen. Kje so milijoni, ki jih je Evropa zbra-la za potresne žrtve? Skozi roke italijan-ske vlade so šli in vendar so zgrešili svoj cilj — na krajih potresa o teh milijonih ni opaziti ničesar. V Reggio in San Giovanni sem videl stradajoče ljudstvo, ki se je to-žeč prijemalo naših rok, naše obleke. Ni-kjer usmiljene roke, ki bi delila pomoč — brezupna solzna dolina! Strašne razmere vladajo v Messini. 30.000 preživelih živi v razvalinah in barakah. Nikdo nima varne strehe pred dežjem, blato se kopiči okolu bednih bivaljšč. Sedaj je še vreme precej hladno; a kaj bo, ko nastopi vročina? Epidemije so neizogibne. Več ko 50.000 mrličev je še pod razvalinami; dan za dnevom se jih izkoplje do 300. Vse toži nad nerodno, brezcižno akcijo. En ukaz pobija drugega. Orodja nedostajajo. Parni-ke, ki vozijo živila, se ustavlja in se živila oddajajo le proti plačilu. V višje ležečih krajih o kakem reševalnem delu sploh ni ničesar opaziti. Vsak dan umira na stotine ljudi od lakote, ne da bi se kdo za to zme-nil. Milijoni, ki jih je zložilo evropsko člo-vekoljubje za ponesrečene kraje, so iz-gubljeni!

Telefonska in brzopetna naročila

LAŽI O SEJI »SLOVANSKE JEDNOTE«. Dunaj, 9. marca. O včerajšnji seji »Slovenske Jednote« so nekateri listi pri-občili poročila, da so Čehi napadali po-slanca dr. Korošca radi njegovega stali-šča glede predsedniškega vprašanja in da je prišlo do takih nasprotstev, da je dr. Korošec zapustil sejo. Danes proglašajo udeleženci konference te vesti kot izmiš-ljene in zlobne laži.

NOVI POVELJNIK BOSNE.

Dunaj, 9. marca. Današnji navedbeni list za c. kr. armado ima senzacionalno cesarjevo pismo, v katerem cesar odpu-šča iz službe poveljnika 15. vojnega zbora in poveljujočega generala v Sarajevu in šefa bosenske deželne vlade generala ka-valerije pl Windsorja, ki je sam prosil za odpustitev, češ, da ne razume deželnega

Jezika. Za njegovega naslednika je imenovan poveljnik v Zadru Marijan Vares anin pl. Vares. Windsorju je cesar v zahvalo podelil baronstvo. Varesanin je rojen l. 1847 leta na granici.

OBRAVNAVA PROTI VLOMILCEM PRI JEBAČINU.

Zader, 9. marca. Včeraj opoldne je bila brana obtožnica, ki obsega le dejanje pri Mazzoniju in pri Jebačinu v Ljubljani. Popoldne so bili zaslišani obtoženci, ki so trdovratno tajili. Zagovornik dr. Ljubič je zahteval preiskavo duševnega stanja Frana Korena Priče še niso na vrsti.

SRBIJA ODNEHAVALA.

Dunaj, 9. marca. Odgovora srbske vlade še ni, poroča se pa, da je srbski zunanji minister Milovanović se izjavil, da sedaj mir nikakor ni v nevarnosti. Ruski odgovor izide skoro gotovo še danes dobesedno. Srbija se je ruskim predstavkam tem ložje udala ter se ognila vsakemu povodu h konfliktom. Vreditev zadeve je lahko prepustila vlastem, ker že začetkom zadeve ni smatrala kot sporno točko med Avstrijo in Srbijo; ampak kot evropsko vprašanje. Proti Avstriji hoče ohraniti prijateljske odnose in izvrševati proti njej mednarodne dolžnosti. V tem trenutku, ko bodo evropske velevlasti rekle, da je zanje bosensko-hercegovsko vprašanje rešeno, bo tudi Srbija smatrala, da je ta zadeva diplomatsko rešena ter bo tak sklep smatrala za mednarodno podlago, ki izpopolnjuje berlinsko pogodbo.

SPOR MED SRBIJO IN TURČIJO.

Carigrad, 9. marca. Na večkratno zahtevo je veliki vezir sprejel srbskega poslanika Nenadoviča, ki je izjavil, da Srbija iz obupa zgrabi po orožju, ako bo Turčija podpirala Avstroogrsko s tem, da ne dopusti prevoza srbskega vojnega gradiva. Veliki vezir je obljubil, da se bo držal po možnosti obljub prejšnje vlade glede prevoza, da pa mora računati tudi z zunanjim položajem in z občutljivostjo avstroogrške vlade. Prihodnji ministrski svet odloči o tem vprašanju.

VLAK POVOZIL ČLOVEKA.

Trst, 9. marca. Blizu Barkoveli vlak povozil 28 let starega vrtnarja Stefana Visana iz Torsara.

STRAŠNI UČINKI ŽGANJEPITJA.

Budimpešta, 9. marca. V občini Tota Rada so kmetje po nekem pogrebu napravili gostijo in izpili dva soda žganja. Na mestu je obležalo mrtvih oziroma se je

Odvajeni otroci

postaneje kmalu debeli, rdeči in močni, če jim dajete redilno Scottovo emulzijo, kajti Scottovo emulzijo uživajo radi in jo lahko prebavljajo. Zdravniki in babice zaupajo

Scottovi emulziji

ker poznajo učinek, katerega doseže.

Cena originalne steklenice 2 K 50 vin.

Dobi se v vseh lekarnah.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm

Dni	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
8.	9. zveč.	725,9	2,0	sr. sever	obl.	
9.	7. zjut.	28,4	1,9			0,0
	2. pop	30,3	6,2	sl. jvzh.	del. obl.	

Srednja včerajšnja temp. 1,5°, norm. 2,4°.

onesvestilo 40 oseb. 13 oseb je že mrtvih, druge osebe se bore s smrtjo. Bajc je bil žganju primešan strup.

RUSKA DUMA ZA OBOROŽEVANJE.

Peterburg, 9. marca. Ruska дума je dovolila 40 milijonov rubljev za vojaške priprave in municijo ter je v tajni seji dovolila 7 milijonov 485.000 rubljev za dve leti za zboljšanje baltiškega brodogoja.

683

Tužnega srca javljamo vsem sorodnikom in znancem žalostno vest, da je Bog vsegamočni izvolil našo ljubljeno mater, staro mater, prastaro mater, sestro, teto in svakinjo, gospo

Marijo Vertnik roj. Jenček
zasebnico

včeraj dne 8. t. m. ob 1/4. uri po dolgotrajni mučni bolezni, prevideno s sv. zakramenti za umirajočo, v 76 letu njene starosti poklicati k sebi.

Truplo predrage rajnice se bo prepeljalo v sredo dne 10. t. m. ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Miklošičeva cesta 26, na pokopališče k Sv. Križu ter ondi položilo k zadnjemu počitku.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

V Ljubljani, dne 9. marca 1909.

Žalajoči ostali.

Stranka brez otrok išče za **takoj**

stanovanje

s tremi sobami. Ponudbe sprejema uprava „Slovenca.“ 675 1-1

30 vin. 30 vin.

Imate
ozeblino, kurja oče-
sa in trdo kožo?

Trpite
na potenju nog ali
zoprnem duhu?

Ena kopel za noge s

Chiragrinom

Vas takoj oprosti. 1 zavoj za dve kopelji 30 vinarjev. Dobi se v vsaki lekarni, drogeriji ali v boljših prodajalnah ali pa naravnost iz drogerije v Gradec-u, Sackstrasse 3 K 423 20-3

Kamnoseška tvrdka

Ignacij Čamernik v Ljubljani

sprejme takoj v službo proti dobremu plačilu 682 3-1

kamnoseka

kateri je zmčen dobro črke rezati v mar-
mor, granit, sienit in labrador.

Zlato svetiljo: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
distil. sred.
stvo

Seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl

Ljubljana, Špital. - Stritar. ul. 1

Gostilna in trgovina

se odda v najem na Viru
pri Domžalah.

Poizve se istotam v hiši št. 3 ali v Ljubljani
Marije Terezije cesta št. 1 v trgovini z želez-
nino **Fr. Stupica.** 189

Naznailo.

Čast mi je naznaili telecenjnim damam,
da sem otvorila v soboto, dne 6. marca t. l.
pod hiško

M. Sedej-Strnad

novi modni salon damskih, otroških klobukov
v palači Mešne hranilnice, Prešernove ul.

Več dolgoletna modisti in največji trgovini
v palači Mešne hranilnice, Prešernove ul.

Ljubljani sem si pridobila v tej stroki veliko spo-
sobnosti, da mi bo mogoče telecenjene dame v
vsakem oziru popolnoma zadovoljiti.

Nabavila sem si tudi za prihodnje pomla-
danjsko in letno serijo najmodnejših dunajskih
in pariških modelov, kakor tudi krasno izbiro
damskih športnih klobukov.

Zagotavljam točno podrežbo in primerno
ceno prošim za blagohotno naklonjenost ter bliznjim
v odličnem spoštovanjem

M. Sedej-Strnad.

Trgovska hiša

z velikim prodajalniškim prostorom,
z lepno opravo ter z dobrim pro-
metom, na dobrem prostoru tik farne
cerkve v velikem trgu na **Spod.**
Stajerskem se zaradi bolezni
takoj proda. Naslov pove uprav-
ništvo „Slovenca.“ 683 3-1

Zračno 613 (1)

stanovanje

z eno sobo in kuhinjo **išče**
takoj Vaclav Vejřík, Ka-
toliška tiskarna.

Služba

organista in cerkvenika

se razpisuje pri Sv. Antonu v Slov. Go-
ricah Štajersko, do 31. marca. Prednost
ima, kdor poje prvi tenor. 678 3-1

H. Volk, kemična pralnica

Šoštanj, Štajersko

se priporoča za **snaženje vsako-**
vrstnih oblek itd. Cene primerno
nizke. Delo solidno in se tekom tedna izvrši.

Sprejemalnica za Ljubljano pri I. Magliču,
krojaču, Miklošičeva cesta 10.
680 30-1

Dekle išče službe kot

učenka

v kaki **manufakturi trgovini.**
Naslov pove uprav „Slovenca.“ 674 1 1

Izredna prilika.

Tovarniško poslopje

opremljeno z novim 12 H močnim bencin-motorjem, električno razsvetljavo, transmisijo,
en četrt ure od železnične postaje blizu Ljubljane ob državni cesti (Dunajski) z lepim
stanovanjem, krasnim sadnim vrtom, v lepem kraju, z velikim dvoriščem in z vsemi dru-
gimi gospodarskimi poslopiji vred se radi prevzetja drugega podjetja pod prav **ugod-**
nimi pogoji oeno proda.

Poslopja so vsa v izbornem stanju in je ta objekt za **vsako podjetje** iz-
vanredno pripraven kakor tudi za zasebnike, ki si hočejo ustanoviti svoj dom na deželi
in blizu Ljubljane.

Natančnejša pojasnila daje reflektantom

dr. Vladimir Ravnihar,
odvetnik v Ljubljani.

Krasno posestvo

z mlinom je na prodaj blizu
Ljubljane ob Kamniški Bistrici.
Vsa uprava, park, ribištvo,
vodna moč. Natančnejše uprava „Slo-
venca“. 558 10-1

Išče se deklica

krščanskih poštenih starišev, zmožna v ra-
čunstvu in pisavi, v starosti od 14 do 16 let
kot **učenka** v trgovino z mešanim blagom.
Ponudbe naj se pošiljajo na 668 6-1

Hinkota Gabrijana, trgovca v Vipavi.

Odda se takoj elegantno meblovana

mesečna soba

s posebnim vhodom v hotelu „Union“
Francišksanske ul. II. stopnišče, III. nadstr.
na desno. 677 3-1

Slavnemu občinstvu, posebno pa pre-
častiti duhovščini in cerkvenim predstoj-
ništvom priporočam svojo dobro nrejeno

podobarsko in pozla-
tarsko obrt

v Wolfvih ulicah št. 1
nasproti francišksanske cerkve
ter vsa v vso to stroko spadajoča dela
kot izdelovanje oltarjev, prižnic, taberna-
kljev itd. in zagotavlja kolikor možno umetno
in fino ter trpežno izdelavo po lastnih in
predloženih načrtih.

Cene zelo zmerne! Priznana dovršena dela!
466 Z odličnim spoštovanjem 52-46

Aleks. Götzl
podobar in pozlatar.

Izredna prilika.

Tovarniško poslopje

opremljeno z novim 12 H močnim bencin-motorjem, električno razsvetljavo, transmisijo,
en četrt ure od železnične postaje blizu Ljubljane ob državni cesti (Dunajski) z lepim
stanovanjem, krasnim sadnim vrtom, v lepem kraju, z velikim dvoriščem in z vsemi dru-
gimi gospodarskimi poslopiji vred se radi prevzetja drugega podjetja pod prav **ugod-**
nimi pogoji oeno proda.

Poslopja so vsa v izbornem stanju in je ta objekt za **vsako podjetje** iz-
vanredno pripraven kakor tudi za zasebnike, ki si hočejo ustanoviti svoj dom na deželi
in blizu Ljubljane.

Natančnejša pojasnila daje reflektantom

dr. Vladimir Ravnihar,
odvetnik v Ljubljani.

Za spomladansko sezijo priporočam svojo po-
polnoma sortirano
zalogo **izgotovljenih ob ek za gospode, dame,**
dečke deklice in otroke v najmodernejših vzorcih

in kroju, po zmerno nizkih cenah.

O. BERNATOVIC

„Angleško skladišče oblek“, Ljubljana, Mestni trg 5.

Podružnice
Spiljet, Celovec
- in Trst -
- Delniška glavica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na te-
koči račun ter je obrestuje po čistih $\frac{1}{2}\%$

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice
Spiljet, Celovec
- in Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -